

รายงานการประชุมวิชาการ
เรื่อง
13th Wonca World Rural Health Conference 2015
ระหว่างวันที่ ๑๕ – ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘
ณ เมืองดูบรอฟนิก สาธารณรัฐโครเอเชีย

โดย

๑. นายสามารถ	ตันอริยกุล	ผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์
๒. นายสุรินทร์	กุ่มเจริญประสิทธิ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์
๓. นายชูวิทย์	ประดิษฐบาทุกา	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกลาง
๔. นางกันธิมา	ธัญยาธูธ	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชพิพัฒน์
๕. นายสุภกิจ	ฉัตรไชยาฤกษ์	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลกลาง สำนักงานการแพทย์
๖. นายกมล	ศรีจันทิก	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ สำนักงานการแพทย์
๗. นายธรรม	วิทย์วัฒน์	นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานการแพทย์
๘. นายพรเทพ	แช่เฮ้ง	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ ศูนย์บริการการแพทย์กรุงเทพมหานคร สำนักงานการแพทย์
๙. นางสาวสุพรรณิณี	พูนเพิ่มสุขสมบัติ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กองวิชาการ สำนักงานการแพทย์

รายงานการประชุมวิชาการ
เรื่อง 13th Wonca World Rural Health Conference 2015
ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘
ณ เมืองคูบรอฟนิค สาธารณรัฐโครเอเชีย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ/นามสกุล นายสามารถ ตันอริยกูล
การศึกษา แพทยศาสตรบัณฑิต วุฒิบัตรอายุรศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อายุรแพทย์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์
หน้าที่ความรับผิดชอบ ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารงานด้านการแพทย์และ
สาธารณสุขของโรงพยาบาลในสังกัดให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของ
ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร
- ๑.๒ ชื่อ/นามสกุล นายสุรินทร์ กู้เจริญประสิทธิ์
การศึกษา แพทยศาสตรบัณฑิต วุฒิบัตรศัลยศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศัลยแพทย์ยูโร
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักการแพทย์
หน้าที่ความรับผิดชอบ ขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารงานด้านการแพทย์และ
สาธารณสุขของโรงพยาบาลในสังกัดให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของ
ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร
- ๑.๓ ชื่อ/นามสกุล นายชูวิทย์ ประดิษฐบาทุกา
การศึกษา แพทยศาสตรบัณฑิต วุฒิบัตรศัลยศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศัลยแพทย์ยูโร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกลาง
หน้าที่ความรับผิดชอบ สนองนโยบายฯ โดยกำกับดูแล ควบคุมการดำเนินการด้านการแพทย์
และสาธารณสุขของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ
- ๑.๔ ชื่อ/นามสกุล นางกนิษฐา ธีรยาวิวัฒน์
การศึกษา แพทยศาสตรบัณฑิต วุฒิบัตรอายุรศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อายุรแพทย์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชพิพัฒน์
หน้าที่ความรับผิดชอบ สนองนโยบายฯ โดยกำกับดูแล ควบคุมการดำเนินการด้านการแพทย์
และสาธารณสุขของโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ
- ๑.๕ ชื่อ/นามสกุล นายสุภกิจ ฉัตรไชยาฤกษ์
การศึกษา แพทยศาสตรบัณฑิต วุฒิบัตรศัลยศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศัลยแพทย์
ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลกลาง
หน้าที่ความรับผิดชอบ แพทย์ประจำโรงพยาบาลที่ให้บริการดูแลผู้ป่วยในสาขาที่เกี่ยวข้อง

- ๑.๖ ชื่อ/นามสกุล นายกมล ศรีจันทิก
การศึกษา แพทยศาสตร์บัณฑิต วุฒิปัตรสติศาสตร์-นรีเวชวิทยา
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สติ-นรีแพทย์
ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์
หน้าที่ความรับผิดชอบ แพทย์ประจำโรงพยาบาลที่ให้บริการดูแลผู้ป่วยในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๗ ชื่อ/นามสกุล นายธรรม วิทย์วัฒน์
การศึกษา แพทยศาสตร์บัณฑิต วุฒิปัตรอายุรศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อายุรแพทย์
ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลสิรินธร
หน้าที่ความรับผิดชอบ แพทย์ประจำโรงพยาบาลที่ให้บริการดูแลผู้ป่วยในสาขาที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๘ ชื่อ/นามสกุล นายพรเทพ แซ่เฮ้ง
การศึกษา แพทยศาสตร์บัณฑิต วุฒิปัตรสติศาสตร์
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศัลยแพทย์
ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉินกรุงเทพมหานคร
หน้าที่ความรับผิดชอบ แพทย์ประจำศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉินกรุงเทพมหานครที่ให้บริการ
ด้านการแพทย์ฉุกเฉินเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ป่วย ครอบครัว
และชุมชน
- ๑.๙ ชื่อ/นามสกุล นางสาวสุพรรณิ พูนเพิ่มสุขสมบัติ
การศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การพยาบาล
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กองวิชาการ
หน้าที่ความรับผิดชอบ วางแผนพัฒนาการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดย
ประสานความร่วมมือกับส่วนราชการในสังกัดสำนักงานการแพทย์

ชื่อเรื่อง/หลักสูตร การประชุมวิชาการ เรื่อง 13th Wonca World Rural Health Conference 2015

สาขา -

เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน
 ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย

แหล่งผู้ให้ทุน กรุงเทพมหานคร

งบประมาณ เงินงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๕๘ และเงินนอกงบประมาณประเภทเงินบำรุงโรงพยาบาล
สำนักงานการแพทย์

ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๒๐ เมษายน ๒๕๕๘

รวมระยะเวลาได้รับทุน ๘ วัน

ภายใต้โครงการ -

ของหน่วยงาน -

คุณวุฒิ/วุฒิปัตร์ที่ได้รับ -

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการประชุม

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ด้านการดูแลรักษาสุขภาพเบื้องต้นที่ทันสมัย และกระตุ้นให้เกิดการบูรณาการจัดการความรู้กับงานส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการส่งเสริมสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๑.๒ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมนโยบายของสำนักงานการแพทย์ในด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มุ่งสร้างสังคมสุขภาวะและประชาชนมีสุขภาพดี

๒.๒ เนื้อหา (โดยย่อ)

13th Wonca World Rural Health Conference 2015 วันที่ ๑๕ - ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘

“Breaking down barriers, bringing people together”

เพื่อแสดงให้เห็นว่าปัญหาทุกอย่างทางการแพทย์ในเขตชนบท สามารถหาทางแก้ไขได้ จากการร่วมมือกันของกลุ่มคนที่ยอมอุทิศตนให้กับการพัฒนาการแพทย์ในเขตชนบท

การประชุมฯ ครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจาก KoHOM (Croatian Coordination of Family Physician)

เนื้อหาของการประชุมฯ ประกอบด้วย

- Oral ๗๙ topics
- Workshop ๔๗ topics
- Poster ๘๘ topic

๒.๒.๑ Quality indicators for rural hospitals staffed by family physicians

การวัดมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงพยาบาลโดยตัวชี้วัด มักถูกนำมาใช้ในการบริการโรงพยาบาลในด้านต่างๆ เช่น การรายงานข้อมูลสู่สาธารณะ การพิจารณางบประมาณ การส่งข้อมูลเพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงใช้ในการบริหาร อย่างไรก็ตามตัวชี้วัดเหล่านี้มักออกแบบมาเพื่อใช้กับโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ซึ่งมักไม่เข้ากับการให้บริการของโรงพยาบาลที่อยู่ในขนาดเล็ก จำนวนผู้ป่วยน้อยกว่า จึงควรมีการปรับปรุงตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อให้เข้ากับบริบทของโรงพยาบาล

วิธีการศึกษา เริ่มจากการนำข้อมูลโรงพยาบาลเล็ก ๑๑ แห่ง ทางตอนเหนือ ตะวันตกของ Ontario Canada โดยเก็บข้อมูลการใช้ทรัพยากร

๑) เริ่มจากหากลุ่มโรคที่ได้รับการวินิจฉัยมากที่สุด (COPD CHF) การทำกายภาพบำบัด และข้อมูลสุขภาพจิตของประชาชน ตลอดจนภาวะแทรกซ้อนที่พบได้บ่อย (Falling Nosocomial infection)

๒) การค้นหางานวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์ในชนบทเพื่อค้นหาตัวชี้วัดที่เข้ากับโรงพยาบาลขนาดเล็ก โรคที่พบบ่อย ภาวะแทรกซ้อนและปัญหาด้านการส่งต่อผู้ป่วย โดยพิจารณาถึงการใช้เวลา ประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ความเท่าเทียม ประสิทธิภาพที่คนไข้ได้รับและด้านความปลอดภัย

๓) การรวบรวมตัวชี้วัดต่างๆ ที่ได้จากการค้นหาและเพิ่มเติมตัวชี้วัดที่สนใจโดยการนำตัวชี้วัดทั้งหมดเข้ามาวิเคราะห์โดย ผู้บริหาร แพทย์ พยาบาลและผู้จัดการด้านคุณภาพ

ผลการศึกษา การทำงานนี้ได้ตัวชี้วัดต่างๆ และมีข้อสังเกต คือ

๑) การวางเป้าหมายด้านการรักษาควรวางเป้าไว้หลายปี เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยไม่มาก จึงต้องใช้เวลามากขึ้นเพื่อให้ได้ความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

๒) โรงพยาบาลขนาดเล็กควรพิจารณาวางแผนการวิจัยมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒.๒.๒ The Health of Rural Population of Serbia

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยในเขตชนบท คือ โครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข การขนส่งที่ไม่พอเพียงเป็นปัญหาของการเข้าถึงแพทย์ผู้เชี่ยวชาญของคนในชนบท ส่วนใหญ่ปัญหาของประชาชนในชนบทคือการเจ็บป่วยจากการทำงานหนัก การทำงานมากกว่า ๘ ชั่วโมงต่อวัน การทำงานในสภาพอากาศที่แตกต่าง การสัมผัสสารฆ่าแมลง การรับแสงแดดมากเกินไป ปัญหาที่จำเพาะกับการเกษตรชนบท คือ การใช้แรงงานเด็ก และเด็กได้รับสารเคมีต่างๆ ที่อันตรายเหมือนกับผู้ใหญ่ การแก้ไขปัญหาคือต้องการความร่วมมือจากหลายระดับ เพื่อยกระดับการกระตุ้นและช่วยเหลือเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาด้านสาธารณสุขเหล่านี้

๒.๒.๓ Influence of community involvement in establishing a medical school in remote area in Brazil

ปัจจุบันรัฐบาลบราซิลมีนโยบายในการเพิ่มโรงเรียนแพทย์ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงโอกาสทางการรักษาและเป็นการให้โอกาสนักเรียนในชนบทให้มีโอกาสได้เรียนเพื่อเป็นแพทย์

วิธีดำเนินการ การศึกษาได้ทำที่ the Multicampi School of Medical Sciences linked to the Federal University of Rio Grande do Norte ซึ่งอยู่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศบราซิล ศึกษาโดยการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในชุมชน ศึกษารายงานการเลือกครูและสัมภาษณ์นักเรียนแพทย์

ผลการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมอย่างมากในเรื่อง

- ๑) กำหนดหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน
  - ๒) การรับนักศึกษาโดยให้สิทธิพิเศษกับนักเรียนที่บ้านอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัย โดยให้คะแนนพิเศษ ๒๐% ในการสอบคัดเลือก
  - ๓) การเลือกครู ประชาชนในชุมชนเลือกแพทย์ในพื้นที่เข้ามาเป็นอาจารย์สอน
- บทสรุป การที่ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดการศึกษามีผลอย่างมากต่อการพัฒนาเนื่องจากเชื่อว่าการสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางร่วมกับการคัดเลือกนักเรียนและอาจารย์ด้วยวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งช่วยให้สามารถผลิตแพทย์ที่มีความตั้งใจที่จะทำงานในพื้นที่ชนบทของบราซิลได้

๒.๒.๔ Pulling it all together – The NZ way - Active government support for rural health providers - lessons learnt and impact

การทำให้แพทย์ทำงานอยู่ในเขตชนบทถือเป็นปัญหาระดับโลก การให้ความช่วยเหลือครอบครัวของแพทย์เหล่านี้เป็นการป้องกันการย้ายออก การให้วันหยุดและให้พักโดยไม่ต้องทำงานถือเป็นมาตรการช่วยให้แพทย์ทำงานได้ในระยะยาว โดยแพทย์ที่ทำงานในที่ที่เป็นชนบทความเครียดก็ยิ่งสูงตามมา ซึ่งสัมพันธ์กับการอยู่เวรมาก แพทย์เหล่านี้ ยังมีข้อจำกัดเรื่องการเดินทางและค่าที่พัก การที่มีคนใช้น้อยยังส่งผลกระทบต่อรายได้ของแพทย์อีกด้วย

วิธีดำเนินการ ในปี ๑๙๙๖ การบริการด้านแพทย์ในชนบทได้เกิดขึ้น โดยทำการจ้างแพทย์เป็นรายปี โดยเริ่มการจ้างที่เกาะใต้ โดยได้รับเงินทุนจากรัฐบาล โครงการประสบความสำเร็จอย่างมากเป็นเวลาหลายปีและได้เป็นต้นแบบของทั้งประเทศ จนปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้เพิ่มสัญญาเป็นสามปีในทุกพื้นที่ชนบทของนิวซีแลนด์

ผลการศึกษา โครงการจ้างแพทย์ในชนบทนี้ ปัจจุบันดำเนินการมาได้เก้าปี มีจำนวนแพทย์เพิ่มขึ้นจนเกินเป้าที่ตั้งไว้ ช่วยให้ไม่มีแพทย์มาดูแลในเขตชนบทในระยะยาว นอกจากนี้โครงการยังขยายไปสู่การพยาบาล ช่วยให้ระบบมีความมั่นคงและยั่งยืน จึงเป็นการแก้ปัญหาขาดแคลนแพทย์ในเขตชนบทของนิวซีแลนด์

บทสรุป การได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากรัฐช่วยให้เกิดระบบการดูแลประชาชนในเขตชนบทถือเป็นสิ่งที่ประเมินค่ามิได้ในการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน สามารถเป็นตัวอย่างให้ประเทศอื่นๆ นำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบของตนเองต่อไป

๒.๒.๕ Monitoring patients

การติดตามการรักษาในผู้ป่วย acute และ chronic disease มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ศึกษาได้ออกแบบใช้โปรแกรมเอกเซล

๑. กรอกข้อมูลต่างๆของผู้ป่วย
๒. คำนวณว่าจะต้องติดตามอย่างไรบ้าง
๓. คำนวณว่าต้องใช้ทรัพยากรในการติดตามเท่าไร ใช้เวลาของบุคลากรเท่าไร
๔. มอบหมายงานให้บุคลากร ต่อวัน สัปดาห์ ปีโดยงานที่มอบหมายต้องไม่เกินครึ่ง

ของงานประจำ

๒.๒.๖ การควบคุมระดับน้ำตาลสะสมในหมู่ผู้ป่วยเบาหวานทั้งในเมืองและชนบท

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินคุณภาพของการคัดกรองโรคเบาหวานในเบื้องต้นดูแลผู้ป่วยในกรีซเปรียบเทียบกับระหว่างในเมืองกับในชนบท โดยประเมินจากค่า HbA_{1c} และการเข้าถึงการตรวจรักษาป้องกัน

วิธีดำเนินการ การสังเกตการศึกษาภาคตัดขวางในผู้ป่วยจำนวน ๔,๒๘๖ คน อายุเฉลี่ย ๖๙.๗ ปี (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน [SD]: ๑๗.๗) กับโรคเบาหวานชนิดที่ ๑ หรือ ๒ หลักจากทั้งในเมืองและชนบท การตั้งค่าการดูแลสุขภาพ ผู้ป่วยจะถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่มตามการรักษาในปัจจุบันและการประเมินค่า HbA_{1c} ของพวกเขา ระดับที่ได้จากการบันทึกสุขภาพทางการแพทย์ของพวกเขา แบบสอบถามในการตรวจสอบสุขภาพ ถูกใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำเสนอ

ผลการศึกษา

๑) ค่าเฉลี่ยค่า HbA_{1c} เป็น ๗.๔๔ (SD: ๑.๒๑) ในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ ๑ กับ ๖.๙๓ (SD ๐.๙๘) ในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ ๒

๒) กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ ๑ ขึ้นอยู่กับความสะดวกในการเข้าถึงการดูแลสุขภาพ ทำให้ผู้ป่วยในเมืองมีการควบคุมระดับน้ำตาลสะสมที่ดีกว่าผู้ป่วยนอกเมือง (odds ratio [OR] ๒.๕๘, ๙๕% CI : ๒.๑๕, ๓.๑๑)

กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ ๒ ขึ้นอยู่กับ การตรวจเลือดและตรวจรักษา รวมถึง การเข้าถึงการรักษาเบาหวาน (OR ๑.๖๗, ๙๕% CI: ๑.๓๕, ๒.๐๖)

๓) ผู้ป่วยที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทได้รับการควบคุมเบาหวานที่แย่กว่าผู้ป่วยที่อาศัยในเมือง โดยที่กลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ ๒ (OR ๐.๗๑, ๙๕% CI: ๐.๕๕, ๐.๙๑) และผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ ๑ (OR ๐.๗๐, ๙๕% CI: ๐.๕๐, ๐.๙๗)

บทสรุป ผู้ป่วยในเขตชนบทและยากที่จะเข้าถึงมีการดูแลสุขภาพควบคุมระดับน้ำตาลแย่กว่าหรือด้อยกว่าผู้ป่วยที่อยู่ในเมืองที่มีพื้นที่และเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้นบริการปฐมภูมิในพื้นที่ชนบทควรได้รับการสนับสนุนในการเข้าถึงที่ดี ในการดูแลจัดการผู้ป่วยเบาหวานที่ดีขึ้น

๒.๒.๗ การคัดกรองโรคเบาหวานโครงการ Retinopathy โดย Teleophthalmology ในพื้นที่สุขภาพในชนบท

โครงการตรวจคัดกรองเบาหวานโดย Teleophthalmology ถูกนำมาใช้ในพื้นที่ชนบทในครั้งแรกในช่วงไตรมาสของปี ๒๐๑๓

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อการป้องกันการตาบอดในผู้ป่วยโรคเบาหวานในสถานพยาบาลปฐมภูมิ
- ๒) เพื่อเลี่ยงการเดินทางผู้ป่วยจากพื้นที่ชนบทเพื่อเข้าหาจักษุแพทย์ในเมือง และช่วยประสานงานระหว่างจักษุแพทย์ เพื่อความช่วยเหลือทางการแพทย์

โดยพื้นที่สุขภาพมีประชากรอาศัยอยู่ ๗,๐๑๐ คน มีจำนวน ๔๖๔ คนได้รับการวินิจฉัยผู้ป่วยโรคเบาหวาน (ความชุกของ ๖.๖๒%) ศูนย์สุขภาพตั้งอยู่ห่างจากเมือง ๕๐ กิโลเมตร ก่อนโครงการเริ่มต้นขึ้นผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลได้รับการฝึกอบรมในการใช้ retinograph เพื่อจับภาพของตา และการส่งมอบผู้ป่วยให้เข้าถึงการดูแลโดยจักษุแพทย์

WONCA ๒๐๑๕ นำเสนอผลที่ได้รับจากการศึกษาที่ทำในระหว่างระยะเวลาสองปีของการพัฒนาโครงการ ซึ่งมีการประเมินผู้ป่วยเกือบ ๓๐๐ คน เพื่อตรวจสอบร้อยละของผู้ป่วยที่มีเบาหวานระดับความรุนแรงและความสัมพันธ์กับโรคหัวใจและหลอดเลือดอื่นๆ ปัจจัยเสี่ยงของการวิวัฒนาการของโรคเบาหวาน ระดับการควบคุมการเผาผลาญของการเจ็บป่วย นอกจากนี้ ในผู้ป่วยเบาหวานที่เราจะวิเคราะห์วิวัฒนาการของความเอาใจใส่ในการดูแลของจอประสาทตาของพวกเขา การศึกษาต่อไปของความพึงพอใจของผู้ใช้และผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของระบบ teleophthalmology ในการตรวจคัดกรองของพยาธิสภาพนี้ ซึ่งค่าใช้จ่ายมากเพื่อสร้างและสามารถมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

แนวคิดที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในสำนักการแพทย์เกี่ยวกับการที่มีการคัดกรองจอประสาทตาเบาหวานด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในโรงพยาบาลเล็กที่ไม่มีจักษุแพทย์ เพื่อให้ผู้ป่วยในโรงพยาบาลเล็กได้เข้าถึงการคัดกรองเบาหวานขึ้นจอประสาทตาเพื่อลดอัตราการตาบอด

๒.๒.๘ การเปรียบเทียบของผู้ป่วยไร้บ้านในเขตเมืองและเขตชนบท, ควรมีการเปลี่ยนแปลงการบริการทางการแพทย์หรือบริการทางสังคมอย่างไร

ในพื้นที่ Pyrenees Orientale ทางเลือกและพื้นที่ของแหล่งที่พักขึ้นกับว่าคนอยู่ในพื้นที่ชนบทหรือเขตตัวเมือง เพราะฉะนั้นจึงเลือกที่จะศึกษาว่ามีความแตกต่างในการระบาดระหว่างพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบทอย่างไร

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อค้นหาปัจจัยที่หลายหลากของการระบาดในกลุ่มผู้ป่วยไร้บ้านเกิดขึ้นในพื้นที่ตัวเมืองและชนบท

- ๒) เพื่อชี้้นำการสังเกตการณ์สาธารณสุขเพื่อประเมินสถานะของทั้งการจ้างงานและการประกันสุขภาพของผู้ป่วยไร้บ้าน

วิธีดำเนินการ การศึกษาด้วยการสังเกตได้เริ่มขึ้นในวันที่ ๑ สิงหาคม ค.ศ. ๒๐๑๓ และติดตามไปอีกหนึ่งปีในชุมชนคนไร้บ้าน สองในสามมีฐานที่ตั้งอยู่ในเมือง และแห่งที่สามอยู่ในพื้นที่ชนบท

ผลการศึกษา ผู้ป่วยจำนวน ๗๑๗ คน ในเขตเมือง และ ๑๔๑ คน ที่เขตชนบทในแง่ของอายุในการนำเสนอ ๔๑.๙% ของผู้ป่วยมีอายุมากกว่า ๕๐ ปี ในเขตชนบท แต่ทว่าในเขตเมือง ๘๐% ของผู้ป่วยกลับมีอายุน้อยกว่า ๕๐ ปี ในศูนย์ของเขตเมืองผู้ป่วยจะมาจากต่างประเทศหรือเขตเมืองฝรั่งเศส ๓๕.๓% และ ๓๕.๘% ในเวลาตามลำดับ แตกต่างกันในเขตชนบทที่ผู้ป่วยมาจากเขตเดียวกันถึง ๕๘.๙% และ ๒๐.๕%

ตามลำดับ เนื่องจากเหตุผลในการนำเสนอ เหตุผลหลักของการขอคำปรึกษาคือ ปัญหาด้านจิตใจ ๑๓.๓% ในเขตเมืองและปัญหาด้านระบบทางเดินหายใจ ๑๗.๗% ในเขตชนบท ความแพร่หลายของพฤติกรรมทำซ้ำๆ ที่แตกต่างกันได้แสดงออกเช่นกัน มีผู้ป่วยที่สูบบุหรี่ถึง ๙๗.๕% ในเขตเมือง แต่ ๕๕.๓% ในเขตชนบท ในเรื่องการติดยา มันถูกใช้ทั่วไปในกลุ่มผู้ป่วยไร้บ้านในเขตเมือง ๒๐.๒% และในเขตชนบท ๖.๔% ผู้ป่วยติดแอลกอฮอล์มีในอัตราเท่าๆ กันระหว่างทั้งสองเขต คือ ๓๓.๒% ในเมือง และ ๓๖.๓% ในชนบท ตามลำดับ ในเขตเมือง ๘๔.๑% มีปัญหาเลิกจ้ำง และ ๗๘% ในเขตชนบท ในหมู่คนถูกเลิกจ้ำงในเมือง ๑๑% ไม่มีประกันสุขภาพ และ ๓.๕% ในชนบท

บทสรุป การศึกษาได้แสดงถึงความแตกต่างที่สำคัญระหว่างประวัติและสถานะของผู้ป่วยไร้บ้านในเขตชนบทและเขตเมือง ผู้ให้บริการด้านสาธารณสุขควรให้ความสนใจให้ครอบคลุมการได้รับบริการประกันสุขภาพทั้งสองพื้นที่

๒.๒.๙ กลยุทธ์การจัดการการดูแลผู้สูงอายุที่มีอาการหลงลืมในชนบทของประเทศสโลวีเนีย

แม้สโลวีเนียเป็นประเทศเล็กๆ เราสามารถพูดคุยเรื่องพื้นที่ชนบทที่แตกต่างในองค์กรที่ให้การดูแลและเข้าใจความต้องการของประชากรสูงอายุและผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม ภาวะสมองเสื่อมเป็นโรคในระยะยาวและได้รับการไม่ได้รับการยอมรับในสังคม ผู้ดูแลผู้ป่วยคนเดียวในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการสนับสนุนระบบของสังคม คนมองหาความช่วยเหลือ แต่การดูแลที่มีการจัดบริการทางสังคม การดูแลประจำวัน ที่พักในบ้านพยาบาลและการจัดระเบียบกลุ่ม ยังคงอยู่ในความคืบหน้า เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเงินและการว่างงานที่เพิ่มขึ้น ผู้คนมากขึ้นมีความยินดีที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมและการดูแลผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์ เพื่อแสดงวิธีการที่แตกต่างกันโดยเฉพาะกับองค์กรของการดูแลสำหรับผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชนบท

วิธีการ ตรวจสอบองค์กรของการบริการทางสังคมและการแทรกแซงในส่วนตะวันตกเฉียงใต้ของสโลวีเนียที่เพิ่มขึ้นในปีที่ผ่านมาในแง่ของความต้องการของประชากรสูงอายุและผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม

ผลการศึกษา การนำเสนอตัวอย่างของการปฏิบัติที่ดีที่จะแสดงให้เห็นว่าชุมชนชนบทและบ่งบอกถึงความเติบโตขึ้นของชุมชนที่จะช่วยให้คนที่มีความสมองเสื่อม

- บ้านพยาบาล - องค์กร: รายการรอและหน่วยดูแลประจำวันที่มีพื้นที่จำกัด บริการสังคมโปรแกรมการดูแลในชีวิตประจำวัน ที่พักชั่วคราว

- ช่วยผู้สูงอายุคนที่บ้าน - โครงการแบบขั้นตอน - โครงการจากการเยี่ยมบุคคลที่มีอายุที่บ้านโดยนักสังคมสงเคราะห์ในชุมชน - ๓ ปี

- การดูแลผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมที่บ้าน - โปรแกรมของการบรรยายเกี่ยวกับการดูแลส่วนบุคคลและความช่วยเหลือในพื้นที่ชนบทสำหรับประชาชน (ปีแรก)

- การให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อม - โปรแกรมแบบขนานสำหรับผู้ดูแลและผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม ผู้ดูแลผู้ป่วยเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมและได้รับทักษะการปฏิบัติและข้อมูลผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม เข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมบำบัดและกิจกรรมที่แตกต่างกันในการดูแลทุกวัน (๓ ปี)

- การประชุมประจำปีที่มีการบรรยายเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมสำหรับประชาชนและผู้เชี่ยวชาญจะเปิดให้ชุมชนและสร้างความตระหนักในสังคม (๑๒ ปี)

- กลุ่มช่วยเหลือตนเอง - ๔ สถานที่ ประชุม ๑๐ ครั้ง / ปี - ต่อกลุ่มส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง

บทสรุป โปรแกรมของการแทรกแซงทางสังคมและการเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการรักษาภาวะสมองเสื่อมที่บ้านเกิดขึ้นปีที่ผ่านมาแสดงและบ่งบอกถึงความเติบโตและการตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนในพื้นที่ชนบทและเสริมกลุ่ม ช่วยเหลือตัวเองซึ่งจะนำเสนอส่วนใหญ่อยู่ในเขตเมือง

๒.๒.๑๐ ผลสำรวจการเตรียมความพร้อมต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติของสาธารณชน สื่อสารมวลชน หน่วยจัดการภาวะฉุกเฉินในรัฐเทนเนสซี สหรัฐอเมริกา

ระหว่างปี ๑๙๙๗ - ๒๐๐๗ ทั้งมลรัฐเทนเนสซีประสบภัยพายุทอร์นาโด ๓๐๐ ครั้ง เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต ๘๗ ราย สูญเสียทรัพย์สินคิดเป็นมูลค่า ๖๑๗ ล้านดอลลาร์ ความสามารถที่จะเตือนทุกส่วนของชุมชนเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อสภาพอากาศที่เลวร้ายเป็นสิ่งสำคัญต่อความปลอดภัยของผู้ประสบภัย ระบบเตือนภัยต้องออกแบบให้เหมาะสมกับประชาชนที่หลากหลายในชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมเกี่ยวกับข้อมูล ช่องทางการสื่อสาร และการรับรู้ข่าวสารอย่างละเอียด ระบุปัจจัยหลักที่นำไปสู่การตอบสนองที่เหมาะสม และระบุผลวิกฤตที่ตามมาในระยะสั้น

วิธีดำเนินการ การสำรวจบนเว็บต่อสาธารณชน สื่อสารมวลชน และเจ้าหน้าที่ที่จัดการภาวะฉุกเฉินถูกจัดทำขึ้นในปี ๒๐๐๘ - ๒๐๑๐ เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับข้อมูลระบบเตือนภัยสภาพอากาศที่เลวร้าย

ผลการศึกษา : มีพายุทอร์นาโดในรัฐเทนเนสซีจำนวน ๑๐๕ ครั้งระหว่างการศึกษามีผู้เสียชีวิต ๓๒ ราย ความสูญเสียคิดเป็นมูลค่า ๒๘๔ ล้านดอลลาร์ มีประชาชนตอบแบบสำรวจ ๕,๗๙๔ ราย (๒,๒๕๔ ในปี ๒๐๐๗ ๒,๑๖๑ ในปี ๒๐๐๘ ๑,๓๗๙ ในปี ๒๐๑๐) ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ด้านภาวะฉุกเฉินมาก่อนมีแนวโน้มที่จะมีการเตรียมความพร้อมอย่างมีนัยสำคัญ ๔๖% ขาดไฟฟ้าใช้อย่างน้อย ๓ วัน ๑๐๐ % ของสถานีโทรทัศน์มีไฟฟ้าสำรอง เปรียบเทียบกับ ๖๖% ของสถานีวิทยุ ๒๗% ของผู้มีประสบการณ์ต่อพายุทอร์นาโด มีแผนติดต่อสื่อสารกับครอบครัว และ ๒๘% มีจุดนัดพบ

บทสรุป การศึกษานี้บ่งชี้ว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพอากาศที่เลวร้ายต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง การมีประสบการณ์มาก่อนทำให้ประชาชนเข้าใจภัยคุกคามของสภาพอากาศที่เลวร้ายและรู้ว่าต้องรับมืออย่างไร การศึกษาายังแสดงถึงความจำเป็นในการให้ความรู้และพัฒนาแผนของประชาชนรวมถึงสื่อสารมวลชนและ การจัดการภาวะฉุกเฉินในการเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ

๒.๒.๑๑ ลักษณะของประชากรในโปรแกรมการดูแลปฐมภูมิที่บ้าน Primary at Home Care Program (PAD)

วัตถุประสงค์ ศึกษาสถิติด้านสังคม และภาวะสุขภาพของประชากรในโปรแกรมการดูแลปฐมภูมิที่บ้าน Primary at Home Care Program (PAD)

วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวางในการสังเกตการณ์และการพรรณนา ผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า ๖๕ ปี จำนวน ๒๗๐ คน ในโปรแกรมการดูแลปฐมภูมิที่บ้านจากศูนย์ดูแลโคโรโดบาราชอาณาจักรสเปน ผู้สูงอายุจำนวน ๑๔๒ คนถูกเลือกแบบสุ่มจากกลุ่ม (ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ความแม่นยำ ๔%) วัตถุประสงค์ในการโดยใช้แบบประเมินภาวะโภชนาการ Mini Nutritional Assessment test (MNA) เก็บตัวแปร ๕๗ ด้าน เช่น ด้านสังคม สุขภาวะ การพึ่งพา อารมณ์ ระดับการรับรู้ ตัวแปรด้านการวิเคราะห์การวิเคราะห์แบบพรรณนาโดยใช้ตัวแปรหลัก (การแจกแจงความถี่และการวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลาง) จากนั้นวิเคราะห์สองตัวแปรโดยใช้การทดสอบ chi square และ student t

ผลการศึกษา อายุเฉลี่ยเท่ากับ ๘๒.๘ ปี เป็นผู้หญิง ๗๗.๕% พักอาศัยที่บ้าน ๗๖.๑ % (อาศัยอยู่คนเดียว ๑๔.๘% อยู่กับญาติ ๔๓.๕% และอยู่กับผู้ดูแล ๔๗.๓%) ๒๓.๙% พักอาศัยอยู่ที่สถานพยาบาล ผู้สูงอายุ ๔๗.๓% มีอาการซึมเศร้า ๔๑.๒% มีระดับการรับรู้ผิดปกติปานกลางถึงรุนแรง ๘๗.๒% ต้องการผู้ช่วย

ในการดำรงชีวิตที่ใช้อุปกรณ์ ๘๒.๓% ต้องการผู้ช่วยในการดำรงชีวิตทั่วไป ๒๔.๑% ต้องการผู้ดูแลโรคเรื้อรังที่พบบ่อยที่สุด คือ โรคความดันโลหิตสูง ๗๓.๙% รองลงมา คือ ข้อเสื่อม ๓๘.๗% ค่าเฉลี่ยของโรคต่อผู้สูงอายุ คือ ๓.๖ โรคต่อคน ค่าเฉลี่ยของการใช้ยารักษา คือ ๕.๘% และพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างอายุที่สูงขึ้นกับการพึ่งพาผู้ดูแลหรือการอยู่ในสถานพยาบาลผู้สูงอายุ

บทสรุป กว่าครึ่งหนึ่งของผู้สูงอายุในโปรแกรมการดูแลปฐมภูมิที่บ้าน ระบุความทุกข์อย่างมากจากภาวะซึมเศร้าหรือปัญหาในการรับรู้ และมีจำนวนมากที่ต้องใช้ผู้ดูแลที่บ้านหรือพักในสถานพยาบาลผู้สูงอายุ

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตนเอง : ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ทันสมัยด้านเวชศาสตร์ครอบครัวและชุมชน การส่งเสริมสุขภาพ การสร้างสรรค์นวัตกรรมในการดูแลสุขภาพ และสามารถนำมาพัฒนาและปรับปรุงการดูแลผู้ป่วย ครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน : บุคลากรนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาบูรณาการประยุกต์ใช้และเผยแพร่ให้แก่บุคลากรอื่นในองค์กรเพื่อการพัฒนาทางด้านส่งเสริมสุขภาพต่อไป อันจะส่งผลให้ประชาชนกรุงเทพมหานครมีสุขภาวะที่ดี เป็นสังคมแห่งสุขภาวะ

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากในการประชุมใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลัก และผู้นำเสนอมามากหลายประเทศ มีสำเนียงภาษาที่แตกต่าง ทำให้มีอุปสรรคในการรับฟังและเข้าใจสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมบางท่าน

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ทำให้บุคลากรได้พัฒนาองค์ความรู้ ทัศนคติ และเปิดวิสัยทัศน์ให้กว้างขวาง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้ในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขให้ทันสมัยและทัดเทียมนานาชาติ

(ลงชื่อ) .....หัวหน้าคณะ

(นายสามารถ ตันอริยกุล)

ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....หัวหน้าส่วนราชการ

(.....)

แผนการพัฒนางานที่จะดำเนินการภายหลังการศึกษา ฝึกอบรม ประชุมและดูงาน ณ ต่างประเทศ
สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลในการส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ประชุม และดูงาน ณ ต่างประเทศ

๑.๑ ข้อมูลการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม และดูงาน ณ ต่างประเทศ

คณะกรรมการกำหนดโครงการให้ข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน และปฏิบัติการวิจัยของกรุงเทพมหานคร (ก.ข.ก.) ได้อนุมัติให้สำนักงานแพทย์ส่งบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องระดับชำนาญการถึงระดับบริหารสูง จำนวน ๙ ราย เดินทางไปเข้าร่วมประชุมวิชาการ เรื่อง 13th Wonca World Rural Health Conference 2015 ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๘ เมษายน ๒๕๕๘ ณ เมืองดูบรอฟนิก สาธารณรัฐโครเอเชีย โดยการประชุมฯ ครั้งนี้ เป็นการประชุมในระดับนานาชาติเกี่ยวกับเวชศาสตร์ครอบครัวและชุมชน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่ทันสมัยในการดูแลสุขภาพเบื้องต้นทั้งด้านการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพ การจัดระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน การดูแลผู้ป่วยรายบุคคลแบบองค์รวม การสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ตลอดจนการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดูแลสุขภาพให้เหมาะสมกับบริบทของผู้ป่วยแต่ละราย รวมถึงสร้างสรรค์นวัตกรรมในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยบุคลากรที่เข้าร่วมประชุมจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนางานเพื่อการดูแลสุขภาพเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการต่อไป

๑.๒ ข้อมูลของข้าราชการ ประกอบด้วย

๑) นายสามารถ	ตันอริยกุล	ผู้อำนวยการสำนักงานแพทย์
๒) นายสุรินทร์	ภูเจริญประสิทธิ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานแพทย์
๓) นายชวิทย์	ประดิษฐบาทุกา	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกลาง
๔) นางกันธิดา	ธัญญาวุธ	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชพิพัฒน์
๕) นายสุภกิจ	ฉัตรไชยาฤกษ์	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลกลาง สำนักงานแพทย์
๖) นายกมล	ศรีจันทิก	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ สำนักงานแพทย์
๗) นายธรรม	วิทย์วัฒน์	นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์
๘) นายพรเทพ	แช่เฮ้ง	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ ศูนย์บริการการแพทย์กรุงเทพมหานคร สำนักงานแพทย์
๙) นางสาวสุพรรณิณี	พูนเพิ่มสุขสมบัติ	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กองวิชาการ สำนักงานแพทย์

ส่วนที่ ๒ รายละเอียดแผนการพัฒนางาน

๒.๑ ชื่อแผนงาน

การพัฒนาารูปแบบการตรวจคัดกรองผู้ป่วยโรคเบาหวานเพื่อป้องกันการตาบอดจากภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตา

๒.๒ หลักการและเหตุผล

โรคเบาหวานเป็นโรคที่เกิดจากมีความผิดปกติของระดับฮอร์โมนอินซูลินที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด โดยผู้ป่วยจะมีระดับฮอร์โมนอินซูลินต่ำ ทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดสูงขึ้น มีน้ำตาลออกมากับปัสสาวะ อาการเริ่มแรกที่ปรากฏ คือ ปัสสาวะบ่อย กระหายน้ำ อ่อนเพลีย เมื่อเป็นโรคนานขึ้น จะมีการชาตามปลายมือปลายเท้า มีการเปลี่ยนแปลงในหลอดเลือดตามอวัยวะต่าง ๆ ผนังหลอดเลือดจะหนาตัวขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หัวใจ ไตและตา

เบาหวานขึ้นจอประสาทตา เป็นสาเหตุสำคัญของภาวะตาบอดในประเทศไทย วิธีที่จะลดปัญหาตาบอดในผู้ป่วยเบาหวาน คือ การตรวจวินิจฉัยโดยละเอียดจากจักษุแพทย์ โดยในทางปฏิบัติจริงพบว่าจักษุแพทย์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการดูแลผู้ป่วย โดยเฉพาะในโรงพยาบาลขนาดเล็กอาจไม่มีจักษุแพทย์ประจำอยู่เลย ดังนั้นการคัดกรองเบาหวานขึ้นจอประสาทตาโดยใช้การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ถ่ายภาพ digital ของจอประสาทตา ถ่ายตำแหน่งเดียว ขนาด ๔๕ องศา ครอบคลุม optic nerve และ macular ซึ่งเป็นจุดกึ่งกลางและจุดโฟกัสภาพของจอประสาทตา และส่งภาพถ่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตให้จักษุแพทย์ด้านโรคจอประสาทตาหรือจักษุแพทย์ทั่วไปในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ในสังกัดสำนักการแพทย์แปลผล วิธีนี้สามารถกระทำได้โดยบุคลากรทางการแพทย์ที่ไม่ใช่แพทย์ที่ผ่านการอบรมเฉพาะจะสามารถค้นหาผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อตาบอดเพื่อส่งต่อจักษุแพทย์ต่อไป

๒.๓ วัตถุประสงค์

๒.๓.๑ เพื่อคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักการแพทย์

๒.๓.๒ เพื่อป้องกันการตาบอดในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักการแพทย์

๒.๔ เป้าหมาย

ผู้ป่วยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักการแพทย์

๒.๕ แนวทางการดำเนินงาน

แผนการพัฒนาารูปแบบการตรวจคัดกรองผู้ป่วยโรคเบาหวานเพื่อป้องกันการตาบอดจากภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตา เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาในผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักการแพทย์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๒.๕.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนอขออนุมัติผู้บริหาร

๒.๕.๒ ส่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการศึกษาอบรมคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต

๒.๕.๓ จัดทำคู่มือแนวทางคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต

๒.๕.๔ ดำเนินการตรวจคัดกรองตามแนวทางที่กำหนด

๒.๖ งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเบิกจ่ายจากเงินนอกงบประมาณ ประเภทเงินบำรุงโรงพยาบาล
สำนักงานแพทย์ ดังนี้

- ๒.๖.๑ ค่าใช้จ่ายในการส่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องจากโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานแพทย์
แห่งละ ๑ คน เข้ารับการฝึกอบรมการคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต
- ๒.๖.๒ ค่าใช้จ่ายสำหรับซื้ออุปกรณ์ถ่ายภาพจอประสาทตา และสัญญาณอินเทอร์เน็ต
- ๒.๖.๓ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำคู่มือแนวทางคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาทางไกล
ผ่านอินเทอร์เน็ต

๒.๗ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๒.๗.๑ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานแพทย์
ได้รับการคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ตได้ถูกต้อง
- ๒.๗.๒ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานแพทย์
ได้รับการป้องกันการตาบอดจากภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาได้ทันที่

๒.๘ การติดตามและประเมินผล

ติดตามประเมินผลการคัดกรองภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ตโดย
จักษุแพทย์ของโรงพยาบาลขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานแพทย์ ทุก ๓ เดือน

ลงชื่อ .....หัวหน้าคณะผู้เสนอแผน
(นายสามารถ ตันอริยกุล)
ผู้อำนวยการสำนักงานแพทย์

ลงชื่อ .....ผู้อนุมัติแผนการพัฒนางาน